

Spis treści

Przedmowa do wydania ósmego	11
Przedmowa do wydania siódmego	12
Przedmowa do wydania szóstego	14
1. UWAGI WSTĘPNE	17
1.1. Przedmiot i cel ekonomii	17
1.2. Ekonomia pozytywna i normatywna	24
1.3. Metoda ekonomii	26
Podsumowanie	31
2. PROCES GOSPODAROWANIA	32
2.1. Cel gospodarowania	32
2.2. Produkcja, podział i konsumpcja	36
2.3. Struktura podmiotowa gospodarowania	39
Podsumowanie	44
3. GOSPODAROWANIE JAKO PROCES DOKONYWANIA WYBORÓW	46
3.1. Wybory ekonomiczne a właściwości czynników produkcji	46
3.2. Prawo malejącego produktu marginalnego	49
3.3. Granica możliwości produkcyjnych w krótkim okresie	52
3.4. Granica możliwości produkcyjnych w długim okresie	57
Podsumowanie	59
4. METODY DOKONYWANIA WYBORÓW EKONOMICZNYCH	60
4.1. Wybory gospodarstw domowych i przedsiębiorstw	60
4.2. Model optymalizacji decyzji mikroekonomicznych	64
4.3. Rozwiązywanie problemu ograniczonej maksymalizacji funkcji celu za pomocą mnożników Lagrange'a	69
Podsumowanie	72
5. RYNEK I GOSPODARKA RYNKOWA	73
5.1. Wymiana i rynek	73
5.2. Mechanizm rynkowy	79
5.3. Model gospodarki rynkowej	82
5.4. Gospodarka mieszana	86
Podsumowanie	88
6. PRAWO POPYTU I PODAŻY	90
6.1. Prawo popytu	90
6.2. Wieloczynnikowa funkcja popytu	94
6.3. Prawo podaży	98

6.4. Wieloczynnikowa funkcja podaży	101
Podsumowanie	102
7. RÓWNOWAGA RYNKOWA	104
7.1. Równowaga rynkowa w ujęciu statycznym	104
7.2. Równowaga rynkowa w praktyce	109
7.3. Równowaga rynkowa – statyka porównawcza	110
7.4. Model pajęczyny	113
Podsumowanie	117
8. ELASTYCZNOŚĆ POPYTU I PODAŻY	118
8.1. Pojęcie elastyczności funkcji	118
8.2. Elastyczność funkcji popytu	119
8.3. Elastyczność cenowa popytu	121
8.4. Elastyczność cenowa podaży	127
8.5. Uzupełnienie	131
Podsumowanie	132
9. ZASTOSOWANIA TEORII RYNKU	133
9.1. Regulacja cen przez państwo	133
9.2. Wpływ podatków i dotacji na popyt i podaż	138
9.3. Powiązanie i konkurencyjność popytu, podaży i rynków	140
Podsumowanie	144
10. TEORIA UŻYTECZNOŚCI. Część 1	145
10.1. Popyt rynkowy a popyt indywidualny	145
10.2. Utylitarystyczna koncepcja wyborów konsumenta	146
10.3. Nadwyżka konsumenta i paradoks wartości	150
10.4. Właściwości dóbr jako źródło użyteczności	153
10.5. Czas i produkcja w funkcji użyteczności gospodarstwa domowego	157
10.6. Wybory gospodarstwa domowego w sytuacji ryzyka i niepewności	161
10.7. Inwestycje i międzyokresowa konsumpcja gospodarstwa domowego	169
Podsumowanie	177
11. TEORIA UŻYTECZNOŚCI. Część 2	180
11.1. Preferencje konsumenta	180
11.2. Równowaga konsumenta przy ograniczeniu budżetowym	186
11.3. Zmiany cen a równowaga konsumenta	191
11.4. Wpływ zmian dochodu na równowagę konsumenta	195
11.5. Efekt substytucyjny i efekt dochodowy zmian cen	198
11.6. Alternatywne koncepcje wyborów konsumenta	205
11.7. Koncepcja preferencji uzależnionych	208
Podsumowanie	213

12. KOSZTY PRZEDSIĘBIORSTWA	215
12.1. Model przedsiębiorstwa a koszty	215
12.2. Rodzaje kosztów w krótkim okresie	219
12.3. Koszty przedsiębiorstwa w długim okresie	230
12.4. Zmiany kosztów pod wpływem czynników zewnętrznych	235
Podsumowanie	236
13. OPTIMUM PRZEDSIĘBIORSTWA W WARUNKACH KONKURENCJI DOSKONAŁEJ (RACHUNEK MARGINALNY)	238
13.1. Założenia	238
13.2. Krótkookresowe decyzje przedsiębiorstw o ilości produktu	240
13.3. Długookresowe decyzje produkcyjne firmy	247
Podsumowanie	253
14. OPTIMUM PRZEDSIĘBIORSTWA W WARUNKACH KONKURENCJI DOSKONAŁEJ (TEORIA PRODUKCJI)	254
14.1. Techniczne właściwości produkcji	254
14.2. Wybór optymalnej techniki produkcji w krótkim okresie	259
14.3. Funkcja produkcji i koszt długookresowy	264
14.4. Wybór asortymentu produkcji	267
Podsumowanie	270
15. TEORIA OPTIMUM OGÓLNEGO W WARUNKACH DOSKONAŁEJ KONKURENCJI	272
15.1. Równowaga ogólna a optimum gospodarki	272
15.2. Optimum wymiany	275
15.3. Optimum produkcji	278
15.4. Optimum ogólne	281
15.5. Optimum gospodarki w praktyce	283
Podsumowanie	287
16. MONOPOL	289
16.1. Charakterystyka monopolu	289
16.2. Przychód firmy w warunkach monopolu podaży	291
16.3. Krótkookresowa równowaga firmy monopolistycznej	294
16.4. Długookresowa równowaga firmy monopolistycznej	297
16.5. Monopol dyskryminujący	300
16.6. Działania monopolistyczne w świetle teorii dobrobytu społecznego	303
Podsumowanie	306
17. MIĘDZY KONKURENCJĄ DOSKONAŁĄ A MONOPOLEM	307
17.1. Realna konkurencja jako konkurencja niedoskonała	307
17.2. Konkurencja monopolistyczna	309
17.3. Teoria innowacji i cykle form rynku	314

17.4. Instytucjonalne warunki innowacyjności	318
Podsumowanie	322
18. OLIGOPOL – KONKURENCJA I WSPÓŁPRACA	324
18.1. Charakterystyka oligopolu	324
18.2. Ustalanie ilości produkcji w oligopolu homogenicznym	326
18.3. Ustalanie cen w oligopolu	331
18.3.1. Ustalanie cen w świetle koncepcji załamanej krzywej popytu	331
18.3.2. Przywództwo cenowe	335
18.4. Bariery wejścia w oligopolu	337
18.4.1. Koncepcja Baina	337
18.4.2. Koncepcja Sylosa-Labiniego i Modiglianiego	343
18.4.3. Koncepcja rynków spornych	346
18.5. Współpraca w oligopolu	347
18.5.1. Zastosowanie teorii gier do opisu konkurencji i współpracy w oligopolu	347
18.5.2. Kartel	350
18.5.3. Współpraca w świetle teorii kosztów transakcyjnych	353
18.6. Niedoskonała informacja	356
Podsumowanie	359
19. NOWE KIERUNKI MIKROEKONOMICZNEJ TEORII PRZEDSIĘBIORSTWA	361
19.1. Kontrowersje wokół neoklasycznej teorii przedsiębiorstwa na rynku	361
19.2. Menedżerskie modele przedsiębiorstwa	362
19.3. Model wewnętrznej nieefektywności przedsiębiorstwa	368
19.4. Behawiorystyczny model przedsiębiorstwa	370
19.5. Przedsiębiorstwo jako alternatywny mechanizm koordynacji zasobów (Bożena Borkowska)	372
19.6. Wpływ bodźców rynkowych na działania menedżerów	380
Podsumowanie	385
20. NOWE KIERUNKI MIKROEKONOMICZNEJ TEORII RYNKÓW I KONKURENCJI	387
20.1. Rynki z niedoskonałą informacją	387
20.2. Konkurencja jako proces	392
20.2.1. Konkurencja jako proces katalaktyczny	392
20.2.2. Konkurencja jako proces ewolucyjny (Bożena Borkowska)	394
20.3. Konkurencja jako gra strategiczna	404
Podsumowanie	408
21. RYNEK CZYNNIKÓW PRODUKCJI	409
21.1. Rynki czynników produkcji w warunkach konkurencji doskonałej	409

21.2. Renta ekonomiczna	414
21.3. Rynki czynników produkcji w warunkach konkurencji niedoskonałej	418
Podsumowanie	421
22. RYNEK PRACY	423
22.1. Doskonałe konkurencyjny rynek pracy	423
22.2. Rynek pracy w warunkach niedoskonałej konkurencji	429
22.3. Działania grup interesu	433
Podsumowanie	434
23. RYNEK FINANSOWY	436
23.1. Podaż kapitału finansowego	436
23.2. Popyt na kapitał finansowy	440
23.3. Inwestycje finansowe w sytuacji ryzyka.....	444
23.4. Źródła zysku	446
Podsumowanie	447
24. BŁĘDY RYNKU A ROLA PAŃSTWA W GOSPODARCE RYNKOWEJ	449
24.1. Mechanizm rynkowy a błędy rynku	449
24.2. Efekty zewnętrzne	452
24.3. Dobra publiczne	456
24.4. Monopol naturalny i regulacja mikroekonomiczna	459
Podsumowanie	462
Literatura	464
Indeks rzeczowy	467

Przedmowa do wydania ósmego

Od poprzedniego, siódmego wydania *Mikroekonomii* upłynęły cztery lata. W tym czasie nastąpił kryzys na rynkach finansowych w Stanach Zjednoczonych, który rozszerzył się na rynki i branże, nie tylko finansowe, w wielu krajach. Wywołał on szeroką dyskusję na temat możliwości poznawczych ekonomii. Minęło dwadzieścia lat od powstania internetu i rozwoju nowych usług i rynków z nim związanych. Te nowe zjawiska w gospodarce skłoniły autorkę do przejrzenia treści *Mikroekonomii* w celu ustalenia, czy pewne problemy dotyczące wyborów podmiotów gospodarczych nie wymagają uzupełnienia lub nowego ujęcia. Efektem tej pracy są nowe podrozdziały. W podrozdziale 11.7 zostały omówione koncepcje preferencji konsumenta uzależnionych od kontekstu, sposobu postrzegania i kalkulacji, które powstały w wyniku badań ekonomistów kognitywnych R.H. Thaler, D. Kahnemana i A. Tversky'ego. Ich badania objęły również wybory inwestycyjne, które zostały omówione w podrozdziale 23.3. Wykorzystanie metod psychologii poznawczej przez tych uczonych do badania wyborów ekonomicznych wpłynęło na osłabienie założenia o racjonalności człowieka gospodarującego. Nie zburzyło jednak podstaw ekonomii neoklasycznej, wyjaśniającej, jak powstaje popyt, podaż i ceny za pomocą założenia o racjonalnej kalkulacji. Poznawcze ograniczenia racjonalności wyjaśniają niedoskonałości rynków, ale stanowią również wyzwanie, aby je przekraczać.

Zmiany technologiczne, przede wszystkim, zmiany w branży informacyjnej i informatycznej, spowodowały nie tylko powstanie nowych produktów i rynków, ale również spowodowały wprowadzenie nowych modeli biznesowych, nowych monopolii naturalnych oraz dyskusję o prawach własności intelektualnej. Te zjawiska i związane z nimi koncepcje zostały omówione w podrozdziale 17.4.

Odpowiednio do dokonanych rozszerzeń zostały uzupełnione definicje i pytania w *Mikroekonomii – ćwiczeniach*. Nowe treści nie zmieniły zakresu studium podstawowego, przeznaczonego dla poziomu licencjackiego. Zainteresują one studentów poziomu magisterskiego i tych czytelników, którzy śledzą na bieżąco nowe zjawiska gospodarcze i próby ich wyjaśniania.

Bożena Klimczak